

პედაგოგია Pedagogic

**სკოლამდელი საგანმანათლებლო დაწესებულებისა და მშობლების
თანამშრომლობის შინაარსი და ფორმები**

ნინო ორჯონიკიძე, მაია ახვლედიანი

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ლალი აბდალაძე

ზუგდიდის შოთა მესხიას სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტი

e-mail: maia.akhvlediani@atsu.edu.ge

<https://doi.org/10.52340/lac.2024.32.20>

SJIF 2024: 8.268

სკოლამდელი დაწესებულება ბავშვის ცხოვრებაში საგანმანათლებლო ინსტიტუტის პირველი ეტაპია, რომელიც მშობლებთან ყველაზე მჭიდრო თანამშრომლობაზეა დამყარებული. ამ დაწესებულებებში მშობლები უნდა აღიქმებოდნენ საგანმანათლებლო პროცესის ძირითად ფიგურებად, ხოლო მშობლები ბაღს უნდა იღებდნენ, როგორც სახლს, სადაც მათი შვილები კომფორტულად არიან და ზრუნვისა და სიყვარულის ობიექტს წარმოადგენენ.

სტატიაში განვიხილავთ ოჯახსა და ბაღს შორის თანამშრომლობის ძირითად მიმართულებებსა და ფორმებს. ყურადღებას ვამახვილებთ, რომ თითოეულ მათგანს უნდა ახსოვდეს, რომ მათ საერთო მიზანი გააჩნიათ და ამ მიზნის მისაღწევად დიდი შრომა, მოთმინება, ძალისხმევა და გულწრფელი სიყვარულია საჭირო.

საკვანძო სიტყვები: სტრესი; ნეგატიური ქცევა; თანამონაწილეობა; ზრუნვა; დახმარება; აქტივობა; ძალისხმევა.

საბავშვო ბაღი - ბავშვის ცხოვრებაში საგანმანათლებლო ინსტიტუტის პირველი ეტაპია, რომელიც მშობლებთან მჭიდრო თანამშრომლობას ემყარება. სკოლამდელი საგანმანათლებლო დაწესებულების პედაგოგიური პერსონალის საქმიანობა უნდა ეფუძნებოდეს სისტემას, რომელშიც მშობლები აღიქმებიან, როგორც საგანმანათლებლო

პროცესის ძირითადი ფიგურები, რომლებიც აქტიურად ახდენენ გავლენას სკოლამდელი დაწესებულების ცხოვრებაზე.

დღეს საბავშვო ბავშვი ვერ იქნება ერთადერთი საადამიანურად სუბიექტი თავისი ადსაზრდელებისათვის, რომელიც მხოლოდ საკუთარ პირობებს წარუდგენს მშობლებს და არ ითვალისწინებს მათ აზრს ორგანიზაციის მიერ გაწეული საგანმანათლებლო პროგრამის, განათლების ხარისხისა და სხვა პრობლემების შესახებ, რომლებიც წარმოიქმნება ბავშვისა და საბავშვო ბავშვის ცხოვრებაში. გასათვალისწინებელია, რომ ბევრი საგანმანათლებლო პრობლემის გადაჭრა მარტო სკოლამდელი საგანმანათლებლო დაწესებულების ძალისხმევით შეუძლებელია. ეს, პირველ რიგში, ეხება ზნეობრივი განათლების სფეროს, სკოლამდელ ბავშვებში ნეგატიური ქცევისა და ბავშვის ცხოვრებაში სტრესის პრევენციას.

სკოლამდელი დაწესებულების ყველაზე მნიშვნელოვანი მიზანი მშობლებთან მუშაობისას ის არის, რომ მშობლებმა მიიღონ საბავშვო ბავშვი, როგორც სახლი, სადაც მათი შვილი კომფორტულია და ყოველთვის იზრუნონ ამ სახლზე (საბავშვო ბავშვი). თავის მხრივ, საბავშვო ბავშვი უნდა დაეხმაროს მშობლებს შვილებთან თბილი და სანდო ურთიერთობების პოვნაში.

საბავშვო ბავშვი ღია უნდა იყოს მშობლებისთვის. ამიტომ მშობლებს შეუძლიათ მონაწილეობა მიიღონ სკოლამდელი დაწესებულების მიერ ორგანიზებულ სხვადასხვა ღონისძიებაში, ექსკურსიებსა და ბავშვებთან საუბარში. სწორედ მშობლებისთვის ეწყობა ბავშვთა ნამუშევრების კონცერტები და გამოფენები, იგზავნება წერილები მათი შვილების წარმატებების შესახებ და მადლობის წერილები საბავშვო ბავშვის ცხოვრებაში მონაწილეობისთვის; ჯგუფების ოთახების კედლებზე იკვრება იმ მშობლებისათვის მადლიერების გამომხატველი წერილი, რომლებიც მნიშვნელოვან მორალურ და მატერიალურ დახმარებას უწევენ საერთო საქმეს.

მასწავლებლისა და მთელი საგანმანათლებლო დაწესებულების მთავარი ამოცანაა თანამშრომლობა და პოზიტიური ურთიერთქმედება, მშობლებსა და ბავშვებს შორის ერთობლივი საქმიანობის ორგანიზების გეგმების განხორციელება.

თითქმის ყველა ბავშვი გადის პერიოდს ზოგადსაგანმანათლებლო საბავშვო ბავშვი, რომელიც ხდება მათი პირველი სოციალური დაწესებულება და რომელშიც ყალიბდება ოჯახთან ურთიერთობის სხვადასხვა ფორმა.

მშობლების ჩართვა სასწავლო პროცესში იწყება ბავშვის საბავშვო ბავშვი მოსვლის პირველი დღიდან. სწორედ ამ პერიოდში მნიშვნელოვანია მშობლებისათვის ბავშვის

მთლიანი საგანმანათლებლო-აღმზრდელობითი სისტემის, სასწავლო პროცესის ორგანიზების გარკვეული წესებისა და საშუალებების, მეთოდების გაცნობა, მათი ეფექტურობის წარმოდგენა. მშობლებმა უნდა გაიგონ: რა მიზნებს და ამოცანებს ისახავს ბაღში საგანმანათლებლო პროცესის ორგანიზება, რას გულისხმობს საბავშვო ბაღი ხარისხიან სასწავლო-აღმზრდელობით პროცესში, როგორ ამოწმებენ აღმზრდელები თავიანთი მიზნების მიღწევის ხარისხს, ანუ რა კრიტერიუმებითა და ინდიკატორებით ხდება სასწავლო პროცესის შეფასება.

მნიშვნელოვანია, რომ ინფორმაცია სასწავლო პროცესის შედეგების შესახებ შედგეს ბავშვის პიროვნული განვითარების მონიტორინგის შედეგების მონაცემების გამოყენებით. ასეთი ინფორმაცია შეიძლება იქცეს მშობლის ინფორმირების საშუალებად იმის შესახებ, რომ საბავშვო ბაღი სისტემურად ავითარებს ბავშვის პიროვნებად. ჩვენს დროში ამის მოთხოვნილება და საჭიროება უდავოა.

მნიშვნელოვანია არა მხოლოდ ინფორმირება იმის თაობაზე, თუ რა ხდება მოცემულ მომენტში, არამედ მშობლების ჩართვა ბავშვის ცხოვრებისა და საბავშვო ბაღის მომავალ საქმიანობაში; ისეთი ფორმების გამოყენება, როგორცაა თამაში, შემოქმედებითი სემინარი, ჯგუფური მუშაობა, შეხვედრები, რომლებშიც მშობლებს შეუძლიათ თანამონაწილეები გახდნენ სასწავლო პროცესის ორგანიზების ღირებულებების, პრინციპებისა და ამოცანების ჩამოყალიბებაში, აგრეთვე მონაწილეობა მიიღონ სასწავლო-აღმზრდელობითი პროცესის შეფასების კრიტერიუმების დასადგენად გამართულ დისკუსიებში.

შეგვიძლია გამოვყოთ ოჯახსა და საბავშვო ბაღს შორის თანამშრომლობის შემდეგი ძირითადი მიმართულებები:

1. ბავშვისა და მშობლების ერთობლივი მუშაობისთვის განკუთვნილი დავალებების შესრულება. მშობლებთან მუშაობის სახეობებისა და ფორმების პრაქტიკული მრავალფეროვნებიდან ყველაზე ეფექტურია ურთიერთქმედების აქტიური ფორმები, როდესაც მშობლები არიან არა მხოლოდ მაცურებლები, არამედ შეხვედრებისა და ღონისძიებების მონაწილეები. მათ ასევე შეუძლიათ საბავშვო ბაღში ჩაატარონ ბავშვებთან თამაშები.

2. ბავშვებისა და მშობლებისთვის ორგანიზებულ გამოფენებში, კონკურსებში მონაწილეობა, ე.წ. ჯანმრთელობის დღეების ჩატარება.

აღნიშნული აქტივობები მშობლებს საშუალებას აძლევს განახორციელონ საკუთარი პედაგოგიური ქმედებების თვითანალიზი და თვითშეფასება.

მშობლებსა და მასწავლებლებს შორის ურთიერთობა ბავშვის ინტერესებიდან გამომდინარე წარმატებული იქნება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ისინი გახდებიან

მოკავშირეები. ეს საშუალებას მისცემს მათ უკეთ გაიცნონ ბავშვი, დაინახონ იგი სხვადასხვა სიტუაციებში და ამით უფრო ახლოს გაეცნონ ბავშვების ინდივიდუალურ თვისებებს, მათი შესაძლებლობების განვითარებას, ხელი შეუწყონ მათი ცხოვრებისეული ღირებულებითი პრინციპების ჩამოყალიბებას და ნეგატიური ქმედებების დაძლევისას.

მასწავლებლებმა უნდა დაამყარონ პარტნიორული ურთიერთობა თითოეული მოსწავლის ოჯახთან, შექმნან ურთიერთგაგების, ურთიერთდახმარებისა და საერთო ინტერესების პირობები. სკოლამდელ საგანმანათლებლო დაწესებულებაში უფროსებსა და ბავშვებს შორის ურთიერთობის ჩამოსაყალიბებლად აუცილებელია გუნდის ერთ მთლიანობად შეკვრა, რაც მხოლოდ იმ შემთხვევაში რეალიზდება, თუ ორგანიზებულია მასწავლებლების, ბავშვებისა და მშობლების ერთობლივი საქმიანობა.

მშობელთა და მასწავლებელთა ურთიერთკავშირის ჩამოყალიბებაში უმნიშვნელოვანესი როლი პირველ რიგში მასწავლებლებს ეკუთვნით. მაგრამ ყველა მშობელი არ პასუხობს მასწავლებლის სურვილს ითანამშრომლოს, შეუერთდეს მასწავლებლების ძალისხმევას შვილის აღზრდაში. პედაგოგს სჭირდება მოთმინება და ამ პრობლემის გადაჭრის გზების ორიენტირებული ძიება.

მშობლებთან მუშაობა არასოდეს არის ადვილი, არის ბევრი რთული უთანხმოება და სიტუაცია, რომელსაც საბავშვო ბაღი ყოველთვის ვერ აგვარებს. ამავდროულად, ოჯახს და საბავშვო ბაღს აერთიანებს ბავშვის ღირსეულ, სრულფასოვან ადამიანად აღზრდის მიზანი და სურვილი. მათ ურთიერთობებში კონფლიქტები და უთანხმოება ხელს უშლის ბავშვის პიროვნების ჩამოყალიბებას, მნიშვნელოვანი ზიანს აყენებს მას. ამიტომ ოჯახსა და სკოლამდელ დაწესებულებას შორის ურთიერთობაში ძალიან მნიშვნელოვანია პოზიციების, ინტერესების ჰარმონიზაცია და რეალური პირობების შექმნა, რაც შექმნის იმის წინაპირობას და საფუძველს, რომ ყველა ბავშვი მიიღებს სწორ სკოლამდელ განათლებას.

სკოლამდელი საგანმანათლებლო დაწესებულების პედაგოგებისა და მშობლების ურთიერთობა სხვადასხვა ფორმით ხორციელდება. გამოიყოფა ტრადიციული და არატრადიციული ფორმები.

ტრადიციული ფორმები:

- ✓ *კოლექტიური* – მშობელთა კრებები, ჯგუფური კონსულტაციები, კონფერენციები;
- ✓ *ინდივიდუალური* – ინდივიდუალური კონსულტაციები, საუბრები;
- ✓ *ვიზუალური* – საქაღალდეები, სტენდები, ეკრანები, გამოფენები, ფოტოები, დიაკარის დღეები.

არატრადიციულ ფორმებს შორის გამოიყოფა:

- ✓ საინფორმაციო-ანალიტიკური ფორმები;
- ✓ დასვენების ორგანიზების ფორმები;
- ✓ შემეცნებითი ფორმები;
- ✓ ვიზუალურ-საინფორმაციო ფორმები.

საინფორმაციო-ანალიტიკური ფორმები მიზნად ისახავს მშობლების ინტერესების, მოთხოვნებისა და სურვილების იდენტიფიცირებას, მასწავლებლებს, მშობლებსა და ბავშვებს შორის ემოციური კონტაქტის დამყარებას. კითხვარებიდან მასწავლებლები ეცნობიან სკოლამდელთა თავისებურებებს, რა მოსწონს ბავშვს, რა არ მოსწონს, რას ანიჭებს უპირატესობას, რა სახელით მიმართონ ბავშვს (მოფერების, კნინობითი ფორმით, თუ სრული სახელით, ან მეტსახელით). ამ ფორმებს მიეკუთვნება ასევე გამოკითხვები, ტესტები, ანკეტირება.

დასვენების ფორმებია ერთობლივი გამოფენები, დასვენებისა და სადღესასწაულო ზეიმები, სხვადასხვა ტიპის ღონისძიებები („ახალი წელი“, „დედის დღე“, „სპორტული ფესტივალი მშობლებთან ერთად“ და სხვა). მათი ამოცანაა დაამყარონ თბილი, არაფორმალური, სანდო ურთიერთობები, ემოციური კონტაქტი მასწავლებლებსა და მშობლებს შორის, მშობლებსა და შვილებს შორის. დასვენება საშუალებას გვაძლევს შექმნათ ემოციური კომფორტი ჯგუფში. მშობლები უფრო გახსნილები ხდებიან კომუნიკაციისთვის. ამ ღონისძიებებში მშობლები არიან მონაწილეები და არა სკოლამდელი დაწესებულების სტუმრები. თამაშობენ, მდერიან, კითხულობენ ლექსებს, მოაქვთ კრებულები, საყოფაცხოვრებო ნივთები, ჯილდოები და ა.შ. მშობლებსა და სკოლამდელ ბავშვებს შორის ნებისმიერი ერთობლივი აქტივობის ორგანიზება დადებით როლს ასრულებს საერთო საგანმანათლებლო პროცესის განვითარებაში.

შემეცნებითი, საგანმანათლებლო ფორმების არსს წარმოადგენს მშობლების მიერ სკოლამდელი ასაკის ბავშვების ასაკობრივი და ფსიქოლოგიური მახასიათებლების გათვითცნობიერება და მათში აღზრდის პრაქტიკული უნარების განვითარება. მთავარი როლი ეკუთვნის არატრადიციული ფორმის შეხვედრებს და ჯგუფურ კონსულტაციებს. ასევე ტარდება ტრენინგები, ვორქშოფები და დისკუსიები. მშობელთა კრებების არატრადიციული ფორმით ჩატარება გულისხმობს ისეთ დამოკიდებულებას, როდესაც მასწავლებელი ექცევა მშობლებს, როგორც კომუნიკაციის პარტნიორებს, ითვალისწინებს მათ აღმზრდელით გამოცდილებას, ცოდას, უნარებს და იყენებს აქტივაციის მეთოდებს.

ვიზუალურ-საინფორმაციო ფორმები პირობითად იყოფა ორ ქვეჯგუფად: საინფორმაციო-გაცნობითი და საინფორმაციო-საგანმანათლებლო.

შეიძლება მომზადდეს სარეკლამო- საინფორმაციო სტენდი, გამოიკრას თვალსაჩინო ადგილზე ცნობილი პედაგოგების რეკომენდაციები, მომზადდეს კედლის (ან ბეჭდური) გაზეთი მშობლებისთვის, მაგალითად, თემაზე „მზადება სკოლისთვის“.

მშობლებთან ურთიერთობის სხვადასხვა გამოყენებისას მთავარია, სკოლამდელი საგანმანათლებლო დაწესებულების მუშაკებს ახსოვდეთ, რომ მათ და მშობლებს საერთო მიზანი გააჩნიათ და ამ მიზნის მისაღწევად დიდი შრომა, მოთმინება, ძალისხმევა და აღსაზრდელებისადმი გულწრფელი სიყვარულია საჭირო.

ლიტერატურა:

1. ადრეული და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების სახელმწიფო სტანდარტები. World Vision. Georgia. pdf
2. დოლიძე ხ., ცინცაძე ნ., კუხალეიშვილი თ/, ჯიჯავაძე ნ., ბალანჩივაძე ი., გრიგოლია ი., აბაკელია ნ., ბაგა-ბაღის აღზრდელ-პედაგოგის სახელმძღვანელო. თბილისი 2015. pdf
3. ზვერევა, კროტოვა 2010: Зверева О.Л., Кротова Т.В. Общение педагога с родителями в ДОУ: Методический аспект.- М.: ТЦ Сфера, 2010.
4. სალნიკოვა 2017: Сальникова Т.Г. Активные методы обучения в повышении профессиональной компетентности педагогов ДОУ: из опыта работы.– СПб. 2017.
5. შიტოვა 2009: Работа с родителями: практические рекомендации и консультации по воспитанию детей 2-7 лет / авт.- сост. Е. В. Шитова. - Волгоград: Учитель, 2009.

Nino Orjonikidze, Maia Akhvlediani

Akaki Tsereteli State University

Lali Abdaladze

Zugdidi Shota Meskhia State university

e-mail: maia.akhvlediani@atsu.edu.ge

<https://doi.org/10.52340/lac.2024.32.20>**SJIF 2024: 8.268**

Content and forms of cooperation between preschool educational institution and parents

Abstract

Preschool is the first stage of an educational institution in a child's life, which is based on the closest cooperation with parents. In these institutions, parents should be perceived as the main figures in the educational process, and parents should take the kindergarten as a home where their children are comfortable and an object of care and love.

In the article, we will discuss the main directions and forms of cooperation between the family and the garden. We emphasize that each of them should remember that they have a common goal, and to achieve this goal, a lot of work, patience, effort and sincere love are needed.

Key words: stress, negative behavior, complicity, care, help activity, effort.

რეცენზენტები: პროფესორი ოლგა გუსევა